

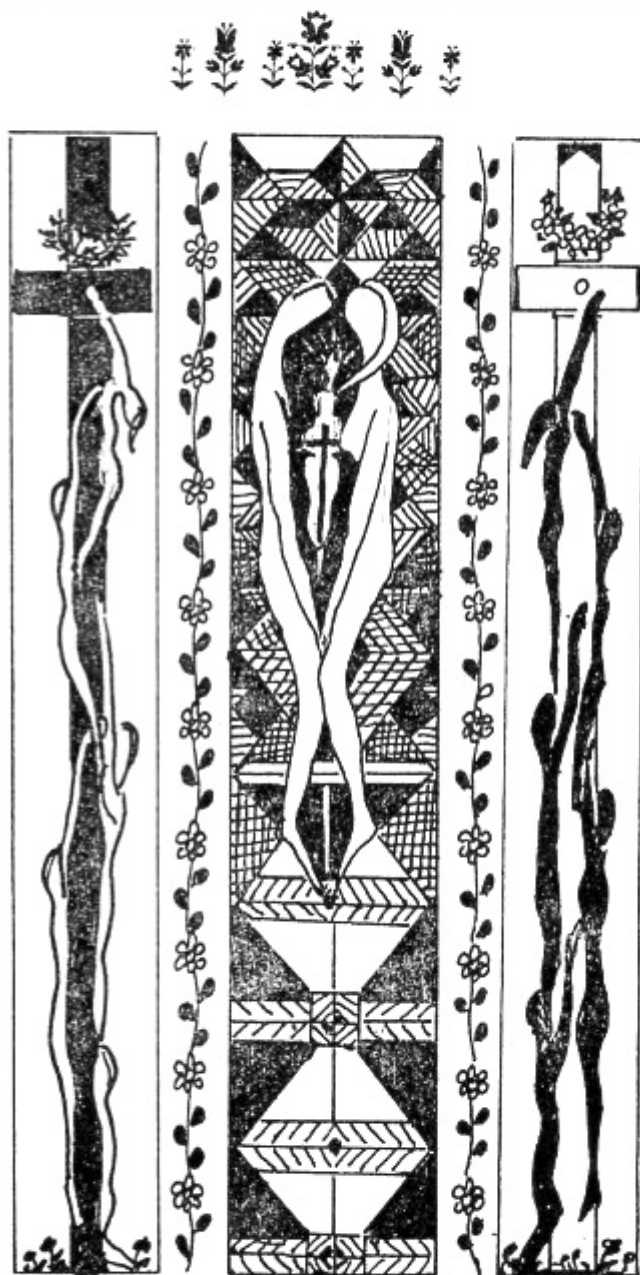
LART

A TINÓDI KLUB IRODALMI FOLYÓIRATA

Németh Dezső

ÉLŐ KERESZTFA

Döngetve a szerelem falát,
adatok kezembe Bibliát,
hogy tüzem lehessen áldásoslángú,
lobogó csillagragyogás!
Hogy legyen boldog a meghalás:
élő keresztfa leszek Uram!
Reménnyel, kinnal átszögelt inam
nem fáj ha magadhoz ölelsz.
Őszi levélként hull a fájdalom:
Babérkoszorú a keresztfán:
örömgöngyösek szemeim,
a keresztfa csúcsán ott a remény.
Töviskoszorú a keresztfán:
vérgöngyös lett a szám,
a keresztfa csúcsán ott a kín. -
S a számból kiömlő bincsókos
dalom menekül a széllel;
sárga szín keni be arcomat.
De kiáltok fáttépő zenével,
hogy jó vagyok mégis!
Ó! szerelmes Isten!
Gyógyítsd meg vérző
homlokom!

Németh Erna

versei

SIRÁLY-JAJOK

Még
káprázatotban
fürdöm
ringatnak
fényhullámai
Még
tested
rózsaolajától
ragyog
bűvölő
testem
Leheleted lávája
liheg lelkemben
Mosolyod trópusi
csodákat érlel
Még
igazgyöngyöt
izzad
a vágy
sejtjeid
ritmusára
táncol
a vérem...
De összetörnek sorra a csodák!-
Parthoz csapoató arcomra
sirályok jaja hull.

NEM TUDHATOD

Nem tudhatod
milyen mélyről jöttem,
barlang cseppkövévé
miért fagyott könnyem,
mért szökött előlem
álom és remény...

Honnan is tudhatnád
milyen mélyről jöttem én...?

Nem tudhatod
milyen magasra tartok,
angyalok fényujja
simogatja arcom.
Megásott síromnál
könnny-gyöngy-gyertyák égnek...

Honnan is tudhatnád
mily magasra érek...?

RUHÁMON REZEDÁK RINGANAK

Hogy szégyellem gyöngességem,
rezgőbokr ölelésem,
agacsi-fürtös csókjaim,
szívem fölfedett kódjait!
Ruhámon rezedák ringanak,
barnák, vörösek, izzók, kihunyók,
hamut sem hagyók és újra virulók.
Hová rejtsem ráncaimat,
fehér cipős táncaimat,
a jégge dermedt szavakat,
emberek elől magamat?
Tegnapi arcom ne keresd,
a mait még ne temesd,
holnap tán már nem is látod...
és soha többé nem találod.
Hogy szégyellem gyöngességem,
rezgőbokr ölelésem,
agacsi-fürtös csókjaim,
szívem fölfedett kódjait!

KI SZERETNE?

Ki szeretne ősz-asszonnyá válni,
hosszúra nyúlt árnyak között járni,
virágait halkan eldobálni,
a szívére tél-pisztollyal várni?

Nem akarok őszi-asszony lenni,
hosszúra nyúlt árnyak között menni,
virágaim halkan elpergetni,
szívemre a tél pisztolyát tenni!

EGYÜTT AZ ŐSZBEN

Nézd ezt a hervadó kertet;
a virágokból elcsorgott a szín,
mint sebesült katona testéből
a halál,
vagy vajudó asszonyéból
szülés után a kín.

Nézd ezt a kalász-rőt arcot;
virulni kéne,
s milyen csúnya már.
Higgyem-e,
hogy igazi szépséget
belülről érlel az aranyarcú nyár?

Nézd ezt a félszeg-szerelmet;
suta gyerekként
elindul feléd...
Penge-pillanat villan---
csak most ne szólj,

mert elbotlik szegény.

EZ A LEPKE

cigaretta végig égett a hamutartón. Lapozgatta a terveket, rajzokat, vázlatokat. Új tárgyakat keresett az új képhez, mert még nem tudta, hogy mit fog festeni. Csak az alkotás előtti lázas nyugtalanságot érezte, s ez olyan tárgytalan volt, mint a kamaszok szerelme.

Szesélyes az ihlete, nyugtalan művész. Képeiről azt mondják, hogy jók, nagyon jók... Ő úgy érezte, hogy van bennük valami más... De hát ez minden? Ez naggyá tehet egy művészt?... Talán már mindent megfestett, ami tőle telt, s most már olyan üres, mint egy frissen felfeszített, lealapozott vászon... Főként akkor volt ez így, ha valamit befejezett, s nem az elvégzett munka örömét érezte, hanem valami fanyar kiábrándultságot...

De azért tovább lapozgatott. Már régen vége volt a nyárnak, a vénasszonyok nyarának is. A hegyek tele voltak ősszel, az éjszakák széllel, esővel... Most csak alig mozgó szél jár az utcán, egyszer-egyszer nekidurálja magát és meglódul. Füttyül a villanyrendőrré, a zebrára, átrohan az úttesten és fejfelé fut neki a szürkére piszkolódott házfalnak, azután zsebetett kézzel tovább ögyelgett, szemtelenül füttyörész, majd a lehullott leveleket kéri fel egy boszorkányosan gyors keringőre... Holnapra talán elmerül a város a fagyban, mint valami feneketlen tündérkútban.

A festő most hirtelen felnéz:

-Most jó... Maradj így!

-Beszélhetek?

-Bármiről bármennyit, de ne mozdulj!

Még csak a tompafényű sejtelmes alapszínek unatkoztak a kifeszített vásznon: olyan zöldék, betegesen zöldék és barnák, mint ősszel a falevelek. A férfi még várt valamire... Valamire, amit ihletnek neveznek. Mert soha nem tervezte ki előre, hogy mit fog festeni. Amit előre kitervezett, azt sohasem festette meg, ha képzeletében megalkotta, tovább nem érdekelte.

Bal kezében a palettán már ott ragyogtak a színek, és jobbán harcra készen az ecset. Mintha vívni készülne... Hosszú művészhajának egy fürtje a homlokába hullott, mogyoróbarna szeme nem a lányt nézte. A függönyön figyelte a fény és az árnyék játékát.

A modell a színehagyott heverőn feküdt és állandóan beszélt: ...mozi után nyavajgott, hogy haza kísérhessen.

Amikor megengedtem neki, akkor meg föl akart jönni hozzám. Azzal ráztam le, hogy úgysem lehet köztünk semmi, mert meneszem van... Hazudtam neki, pedig szép fiú, -vihorászott a lány, azután sunyin lelkesedve hosszú pillái alól arra várt, hogy a festő is mondjon valamit. Amikor látta, hogy az nem is vesz róla tudomást, ingerülten felcsattant a hangja:

-Miért nem szól?... Minek hívott ide, ha rám se néz? Hová bámul?

A festő nem hallotta. Eszébe jutott a tegnapi este, és az az asszony, aki örökösen csak pénzt kért tőle. Még csak nem is hazudta azt, hogy szereti:

-Érd be azzal, hogy lefekszem veled! A kis modelljeidtől talán többet kapsz?... Te a testüket akarod, ők meg a pénzed.

Nagyon megszegényítette őt tegnap az az asszony, akitől sokkal többet szeretett volna kapni. Nemcsak egy darab élő húst, egy kis lihegést, egy kis állati gyönyört. Azt ezektől a kis modellektől is megkaphatta néha ingyért, néha pénzért. Nem sokat törődött velük... De azt az asszonyt többnek érezte!

Már arra is gondolt, hogy feleségül veszi, és ezt meg is mondta neki. De az kinevette:

-Már régen meguntalak. Talán erre az unalomra akarsz te házasságot alapozni?

-Közönséges ringyó vagy! Azok után, ami közöttünk történt...

-Mi történt? Semmi az ég világon! Pénzedért megkaptad az ellenértéket, sommivel sem tartozunk egymásnak! Vagy a modelljeid talán jobbak?

-Nem, de azokat nem szeretem, azokat nem kívánom úgy mint téged. Azokat csak...

-Nem kell részletezned, úgy is tudom, hogy "csak" mit csinálsz velük. Ugyanazt, amit velem, és ugyanazért! Ha kellek neked, akkor fizess! Van miből.

-Többé be se tedd hozzám a lábad, mert kiváglok, mint egy rongyot. Mert egy rongy vagy!

-Te, barátom, meg egy vén marha. Talán azt hiszed van olyan fiatal nő, aki neked most szerelemből odaadja magát? Akinek nemcsak a pénzed kell? Megmosakszik utánad, azután elfelejt, kiradíroz magából.

Így vágta az arcába, ilyen közönségesen... Mint egy utolsó utcasarki kurva... S mégis, rágondol most, mikor festeni kellene ezt a fiatal lányt.

-Mit akarsz? -kérdezte tőle szinte atyai fesztelenséggel.

-Azt akarom tudni, hogy mit bámul, minek hívott ide, ha rám se néz? -mondta arcátlanul a lány és tovább nézte magát a tükörben. -Csak úgy meghívott magához, mert unatkozik? Elárulhatom, hogy én is! Vagy hát mi a francnak, legalább dumcsiznánk.

-Ne szemtelenkedj! -morogta a férfi, azután festeni kezdett lassan, nyugott rendszerességgel dolgozott, mint egy gép.

Nem figyelt oda a lány fecsegésére, csak néha figyelmeztette egy-egy szóval, hogy ne mozogjon folyton. De talán nem is látta...

A feleségére gondolt, aki már régen elment...Egyszerűen elment, mintha semmi, de igazán semmi közül nem lett volna egymáshoz.

-Miért mész el? És hová? Kihez?

-Miért maradjak? Talán úgy érzed, hogy szükségem van rád?

Színompás őszi díszletek, a levegőben a felharapott gyümölcsök íze kergetőzik és érett asszonyok illata, s ő mégis menni akar. Hát menjen csak! Mi sem könnyebb, mint elfelejteni mindent, ha az ember feledni akar. S miért ne akarna?

-Gondolod, hogy jobb lesz?

-Ha jobb nem, de legalább más.

-Megváltoztál, és észrevétlenül talán én magam is megváltoztam. A kelleténél jobban. De hát kinek a természete állana ellen a változásnak egy olyan helyzetben, mint az enyém vagy a tiéd? Talán igazad is van, hogy elmész.

-Nem is tetszem magának?

-Mint modell, igen...Mint nő, már kevésbé. De mit számít ez?

-Tudja, hogy maga szemtelen?

-Te vagy az, lányom. -tegezte le. -Azt akarod talán, hogy szerelemet valljak neked, hogy belédszeressek, hogy arra kérjelek maradj itt? Vagy arra, hogy engedj föl a lakásodra? Én már régen kinőttem ezekből dolgokból, kislány.

-Látja, ha így letegez, mindjárt jobb. Így kedvesebb, így közvetlenebb... És ha azt mondanám, hogy ne kérjen, magamtól is itt maradok? Maga olyan érdekes ember.

Más pacákok lyukat beszélnek a hasamba, hogy feküdjek le velük, maga meg rám se néz. Mit szólna, ha azt mondanám, hogy itt maradok?...

-Talán nem...

-Talán ?!

-Talán.

"Szerettem cikornyák, nagy szavak nélkül, ahogyan a paraszt szereti az asszonyát és földjét... És mégis elengedtem őt, őket, mindenkit és mindent... Hányszor és hányan csaptak be?... Hiszen az a legjobb vicc ha becsapnak és utána az ember kineveti saját magát. Minek ebből problémát csinálni?"

Egyre gyorsabban és határozottabban dolgozott. A vásznon már ott volt egy női arc. Azé az asszonyé, aki talán egyedül szerette, és mégis itthagya. Az apjának menekülni kellett negyvenötben, és az anyja elment vele, a nagyszülei hagyták, őt nem vitték magukkal... Ha ő egy olyan asszonyt találna!...

-Kislány, vannak neked problémáid egyáltalán?

-Okosabbat nem tud kérdezni?

-Válaszolj a kérdésekre!

-Ha tudni akarja, hát nincsenek! Nem is voltak és nem is lesznek... Csak unatkozom.

-Hát igen, az emberek - a te korodban, de némelyek egészen halálukig - elég ostobák ahhoz, hogy problémáik ne legyenek... De elég okosak, hogy észrevegyék a problémátlan élet előnyeit... Mint te.

-Bemondjam az unalmast?

Hogyan került erre a vászonra édesanyja képe? Hiszen nem is volt igazi édesanya. Itt hagyták őt, mint a bútorait, mint a nagy házat!... Nem törődtek azzal, mi lesz vele. Csak megcsinálták és kész!... Ez nem műterem. Ez egy kertrészlet. Igen a szigetkert egy részlete, háttérben a lusztházzal... Almaillat, a napfény és az árnyék játéka a gyepen... Hová lett a lány? Mire kellett a modell? Valóban csak arra, hogy ne unatkozzon?...

-Pihenhetek? Elzsibbadt a karom.

-Csak pihenj! Szólok majd, ha szükségem lesz rád, pihenj csak.

-Hideg van itt, majd megdermedek. Miért nem fűtenek itt jobban?

-Spórolnak a szénnel. Önts magadnak bort! Ott van az asztalon.

-Megnézhetem a képet?

-Még nem! Majd, ha készen lesz. Tudod, én ebben babonás vagyok.

-Maga mindig ilyen unalmas?

-Mindig... Vagy még ilyenebb.

-Sajnálom a szeretőit. Nekem nem kellene. Hiszen tegnapelőtt olyan jókat mondott a kávéházban, hogy folyton röhögnöm kellett. Már fájt tőle a hasam. Most meg hallgat, mint a csuka. Maga menő fej, mi?

-Igen, menő fej vagyok. Nagymenő!

Azután az anyja kivitte a Dunaparra. Csobogott a víz a parton, mert hajók mentek a Dunán. Olyan büszke volt az anyjára. Szép volt, mindenki megbámulta. Egy barnára sült fiatalember a kézenjárást gyakorolta és közben lopva az anyját leste. Távolság lányok játszottak a vízben egy nagy, színes labdával. Csillogott, ragyogott a színes labda, mintha csak nappal játszottak volna. A lányok melle is két-két

ragyogó, gömbölyű nap, vízállatú lehetett és hűvösen borzongató.

Egy sokkal újabb emlék merült fel előtte. A téli sítúra jutott eszébe hirtelen: Erzsi mellét fogta és érezte, hogyan dobog lassan, ütemesen az ájult lány szíve... Akkor szerette meg azt a lányt, aki később a felesége lett. Az esésnél nem történt komolyabb baja: pár kis zúzódás és az ijedség. Utána tudta meg, hogy a lány végig eszméletlenül volt. Később bevallotta... És akkor először egy kicsit kiábrándult belőle...

Szürke, ködös őszi hajnal volt, amikor felébredt. A lány ott feküdt mellette, a haja kócos, a szája félig nyitva és halkán horkol. Most felébredt egy pillanatra, elmosolyodott kedvesen, mint egy ártatlan kisgyerek, azután megfordult és aludt tovább.

Délután befejezte a képet, és elégedett volt vele. Hosszú idő után most először.

-Most már megnézheted, ha akarod.

A lány meztelenül a vászonhoz szaladt, nézte, nézte, azután csodálkozva a festőhöz fordult:

-De hiszen ez nem vagyok én! Miért ejtett át? Miért hívott ide engem, ha mást festett le?

A férfi felnevetett:

-Mit tudod te, hogy ki vagy te? Ez a lepke vagy, amit ez a kisfiú tart és mutat az édesanyjának.

-És ki ez a gyerek?

-Ez a gyerek?... Nem is tudom... Talán én, talán valaki más... az a fiú, aki tegnapelőtt hazakísért és fel akart menni a lakásodra.

A lány dühösen felcsattant:

-Hát tudja meg, hogy fel is jött! És tudja meg hogy...

-Hát lényeges az, hogy én mit tudok és mit nem? Egészen lényegtelen...

-Magának már semmi sem lényeges?

-De igen. Van, ami az...

-Micsoda?

-A színek, a vásznak, a képek... A lepkéket csak megfogom és azután elengedem. Vagy inkább ők engednek el engemet... És én hagyom, hogy elrepüljenek...

Lapozgatta a terveket, rajzokat, vázlatokat. Új témát keresett az új képhez, mert még nem tudta, mi fog festeni. Néha azt hitte, hogy már mindent megfestett...

Rudnai Gábor

ZÁPOR

Füstfolyókon csillag-bóják
hamu-hajad szelek fújják
hómezőkre.

Tested feldőlt kosarából
kilúgoz a fehér zápor
gőzölögve.

Barcs János

A SZIVÁRVÁNY-HOLD

Tág határ fölött felhő fülel;
lesi a föld porzik-e még,
s dűlőszéli dárdás füvel,
találkozik-e vaskerek?

Reccsen, dörren, megnyílik az ég;
folyónk sodrát vihar rázza,
nagyon távol a menedék
s rozsbán őzek, bőrig ázva.

A szivárvány-hold is fölfeszül,
dráwaparti bokrok felett.
A határra árnyék települ,
fákra villám tekeredett.

Határőrök jönnek Zátonyból,
körültük ágsuhogás,
léptük friss ütemet dobol,
s bólogat a vízparti sás.

Salga Attila

FELSZABADÍTÁS

Az Ár Lobby Kft. Rt Plusz-Minuszt Nulla Társulat
vezérminisztere felállt, zsebre dugta az árazószalag végét,
majd így szólt a gyülekezethez.

-Higgyetek benne! Január elsejétől felszabadulunk!

-Én már negyvenötben felszabadultam, akkor billpengőben
mérték az értékemet -mondta Cukor Cecília.

-Akkor rosszul fejeztem ki magam. Ez a teljes szabadság,
az önrendelkezés elnyerése lesz. Megszűnik a
röghözkötöttség.

-Az már a jobbágyok felszabadításakor megszűnt -tette
meg ellenvetését egy Jobb Ágy nevű francia.

-Megint rosszul fejeztem ki magam. Tehát gyakorlatilag
mindegyikötök annyit ér majd, amennyi az értéke.

-Mint a Rákóczi téren? -kérdezte váratlanul egy üveg
Kocsis Irma.

-Nem, nem a prisztitúcióról van szó, hanem a
prosperálásról, azaz a felvirágzásról, a fellendülésről.

-Én elolvadok a gyönyörűségtől! -sóhajtott fel
óhajtomódban Vaj Vazul.

-De ne itt, hanem az illetékesek fején, ahol szoktál lenni -
tette hozzá gyorsan Amper Abigél árerősségmérő.

Ekkor a vezérminiszter leváltotta Volt Vilmost, hogy ne
csináljon több feszültséget, majd az ár esetleges
ellenállását megtörte Szuper Vezető kinevezésével. És a
vezérminiszter ajkát egy felszabadult sóhajtas hagyta el...

Király Lajos

MADONNA

Madonna!
Büszke vagy a népre,
aki a Fiadat
balgán megtagadta?

Madonna!
Fájnak a korbácsütések,
melyek Fiadat
rútul meggyalázták?

Madonna!
Fájnak a kalapácsütések,
melyek Fiadat
keresztre szögezték?

Madonna!
Szülnél-e újabb
jámbor Jézust -
megváltani
a bűnös világot?

Cseh Károly

NYÁRI JELENTÉS

Kék szítakötő
fércell a zengéstől
felfeslett nyarat.
Szoknyád színtét
vette fel mára.
És ringásodat.

MADARAM VAGY HALOTTAK NAPJÁN

Madaram vagy;
szirtekre szálló,
viharral vívó,
felhőt hasító
madár király...

Madarad vagyok;
remegőn rebbenő,
felhőt felejtő,
válladon sejlő
sebzett madár...

Tanítol újra
szárnyalni,
énekelni...
Szívedbe szállok
megpihenni!

Csillagtalan az ég
Leszakad a sötét
A Hold is elbújdosott
Súlyos felhők mögött
Fázósan kujtorog

A csönd fölött
Millió mécsvirág
Viaszsárga illatok
Suhannak az esten át
A mélysötétben áthalad
Sok görnyedt-lelkű

árnyalak...
Mécsvilágba révedez
Bámul emlékképeket

A csönd alatt
Ledönt minden kőfalat
S mozdul a csont
A föld alatt...

Szántai Sándor

PIROSLÓ LEVELEK

Jöjj kedvesem karolj belém
Járjunk így itt fent az erdőn
Ámuljunk számtalan csodát
Csend száll szerte a hegytetőn
Ezen az őszi délután.

A fák pirosuló levelén
Valami könnyedség árad
Az elmúlás: nézd hogy pereg
Érintem újra a szádat
Amíg csak csókolnom lehet.

Mögöttünk taposott ösvény
Előttünk a csúcs mely magas
S biztatón felénk integet
Mondd mennyivel boldogabb
Ki közel érzi az eget?

A völgyre homály ül este
Távolról villanó fények
Szemed sugara is lobban
Amint hús kebledhez érek
Levelek zizzennek
alig hallhatóan...

ELLIPSZIS PÁLYÁN

Nagy égitestek
szikraváltozataként
ellipszis pályán
kerengnek köröttem
hol közeledek hozzád
hol távolodom tőled
gyötrelmes hűségem
temetője.

NEM APADT KI

Míg harminc kilométereket száguld velem a föld
életem tőle függ, meg tőled.
Markomba gyűjtöm a holdat,
szikrázó gyöngyként a csillagokat,
az éj sötétjéből égre hívom a napot,
hogy meglásd sugárzó arcomat,
ne hidd, kedves, nem apad ki, háborog a tenger,
s harminc kilométereket száguld velem a föld.

Keres Emil

ARCHIMEDES JÓSLATA

Még egy kört írt le
Velem a Föld
Még egy réteget rajzolt
Agyamnak ereire
Ide sugárzott
A szemhéjam mögött
Élesednek a képek
Álmaimért keményen
fizetnek
az ébrenlétek

Sápy Szilvia

ARCTALANUL

A könyvtárba lépve összezsugorodtam.
Egy légypiszok voltam az ablakon.
Mossatok le!
S a belémkalapált gátlásaimnak
adatok egy csípőfogót!

HETELŐ

pénteken szeretlek
szombaton a péntekkel takarózom
vasárnap adventi gyertyák égnek
hétfőn áttöröm magam az elsőosztályú
vagonokon
kedden versenyt futok a világgal
szerdán megemelem a kalapom
csütörtökön várom a pénteket
pénteken csak veled vétekezem

Bornemisza J. Attila

ACÉL HÚROKAT TÉPEK

Csillagot öntök a tűzre
nyelvemre béklyót ne beszéljen
Piros jelvényem mellemre tűzte
a kor a reménység meg a székelyen
Mit is követtem el
Őseim sose féltek
most is az erdők fáin
tűnődik rajtuk enyészet
Véremben nagy lobogós
muzsikus Estek ragyognak
hoz-e még tündökletes
fényéből morzsát a holnap
A hivatalokban biccentőket
el nem intézett ügyünk kéri
lapozzák azt az aktacsomót
amely a Jövők méri
Duzzadó ereimből
acél húrokat tépek
nem feszülök fel a Tejútra
azért is bízva élek

Rudnai Gábor

LIDÉRC

Súlyos szárnyú denevérek
éjfél rontó lányai,
megbabonáznak, szívják véred,
halálotat holtan várod,
temetőárkok
lepedőd ráncai.

Megmerevülve,
görcsbe feszülve
hívod a nőt, a halált,
vetne rá nyeret,
tested elernyed,
futnak a ködparipák.

Nyújtsd ki a tested,
dobd el keresztet,
Nyúlj el a hóban!
Arca csak álom,
túl a halálon,
leroskadóban.

Ihász-Kovács Éva

ELÉGIA

Majd felszívódom, mint a harmat,
a kölcsonvett tájból kiégek.
Közel vagy -félelmetes ez a közelség,
ágakon cinkék fürtjei, napoznak,
fűszálak kémcsöveiben lassú, kék halál
várakozik, feszültség virágszemekben,
napraforgók aranykerekein röppen
a könnyű idő. Napba-lendített, arany
hintája száll a nyárnak,

-még ne állítsd meg-
hadd röpjön szívemmel ez a zöld
eszeveszettség; a csöndes roráték
előörse: most böjt-utáni szerelem
húsvétját ünnepeljük...

Igy augusztusban,
a hulló csillagok évszakában, nem
akarunk tudni a télről: pedig a
kéretlen vendég elindul, lajbjában
ezüstös cicomák, zsebében kórlap:
világ-neurózis.

Ellenére szövetekezünk a szerelemben:
két, felfegyverzett milicista, itt a
hegyek közt, szívünket gránátnak
hajítjuk a jégre.

Nem adjuk meg magunkat!

Dékány Károly

CSÓKOLJ KEDVES

Csókolj, kedves, válladra lehajtom
fáradt fejem, öszülő fejem;
látod, csak e kriptányi szobában
van ma béke s némi értelem.
A falon túl még dübörg a város,
rikkancs üvölt és zenegép,
kacagnak a részeg utcalányok,
mert nagy nap ez -ma szavaz a NÉP.
Plakát-tenger hirdeti, hogy holnap...
Mindegy, hagyjuk, jobb ha hallgatok,
-mielőtt a pokróc alá bújnál,
a naptárból tépj ki egy lapot!

BUJDOSÓNÓTA

Magam pusztulásán, ily hamar múlásán hogyané búslakodnék?
Vajon s merre mennék, mint hívatlan vendég kihez kopogtatnék,
kihez kopogtatnék, kiből bizakodnék, sajgó sebeimre balzsamot hol kapnék?

Tűzön-vízen által, sarkamban halállal oltalmat keresnék,
testemnek nyugalmat, vétkimre irgalmat oly igen szeretnék,
holott megpihennék, étket-italt vennék, egy álló estére mindent elfelednék.

N. László Endre

A GONOSZ VÁRNAGY ÉS A BÁTOR PARASZT

Messze földön híres volt gögjéről és kegyetlenségéről Szomolány erősségének a várnagya. Tehette ezt annál is inkább, mert nem az urakkal huzakodott, nem a gazdagokkal szemben gyakorolta ezen "szép erényeit", hanem a neki kiszolgáltatott jobbágyokkal, paraszttal, gyanútlan utasokkal... Bizony ha hívatta valamelyik környékbeli szegény embert, ha találkozott valamelyikükkel, mindjárt reszketés állt annak az inába, de talán még az üto is megállt benne egy pillanatra...

Nem is csoda tehát, hogy a félősebb lelkek keresztet hánytak magukra, ha arra vitte őket az útjuk, ő meg gonosz kárörömmel élvezte rémületüket.

De azért volt egy kivétel.

Egy ember bizony nem félt tőle!

Egy bátor, büszke parasztember, akinek sem a dereka, sem a nyaka nem hajlott meg a gonosz várnagy előtt. Ezért aztán a környék szegény népéből sokan haragudtak is rá:

-Kushadj te! -mondták neki még a jóakarói is.

-Amikor a kutya ugat, a gazdáját rugják oldalba... Te járatod a szád, s rajtunk tölti mérget a várnagy.

De hát fér-e a szó az olyanba, akiben nekiágaskodik a megbántott igazság, igazi emberség? Hiszen nem értette, miként lehet az, hogy ilyen gazokat elhord hátán a föld? Talán adósa neki maga az Isten? Bizonyára, különben már régen hátha üttötte volna valami jóféle istennyilával...

De a bátor férfi, akit Györgynek, Gyurinak, Gyurónak szólítottak, minden alkalmat megragadott arra, hogy a kegyetlen úr ellen izgassa a parasztokat:

-Mit hajlongtok előtte? Ő is csak ember, s ráadásul szolga. Szomolány igaz urának csak a lába kapcája! Talán azért emeltek előtte kalapot, mert meggyalázza a feleségeket, lányokat, hogy megrabol és korbáccsal ütlegel benneteket?...Hogy a szátokból vesz el minden jobb falatot?

Azok meg csak hányták magukra a keresztet:

-Tiszta sor, hogy meghibbantál, te Gyuró! Ép elmével nem szegülnél ellene a várnagynak. Szolga és szolga közt igen nagy ám a különbség... Ő csak a vár urának a szolgálja, de te meg én mindenkinek szolgálai vagyunk... Ez Isten akarata... Ne kísérsd őt, ne szólítsd az ördögöt!

Az meg kiszalajtott egy kacskaringóst a bajusza alól:

-Én pedig csak azt mondom, nem Isten akarata, hogy valaki kegyetlenkedjék a szegény néppel. Az ilyent agyon kellene csapni, mint a veszett kutyát, s ha ti nem meritek megcsinálni, hát majd...

György, akit a szlovákok csak Gyurónak szólítottak, addig-addig győzögette a környék parasztjait; amíg az igazsága szöveget nem ütött a kemény fejekbe. Először az önértetesebbek, büszkébbek, majd a megbántottak fején felejtődött fönt a kalap, ha a várnaggyal találkoztak.

Szemet szűrt ez a gonosz, gögös embernek és egy este kifaggatta szolgáját, ugyan mi változtatta meg a környék parasztjainak viselkedését. A hitvány szolga méltó volt urához, s különben is reszketett a vagyon után. Most nem fukarkodott a szóval, mert pénzt remélt:

-Nem hogy "mi", hanem "ki" valaki a ludas ebben a dologban, várnagy uram!

-Hát akkor, ki az, aki? -förmedt rá az úr.

-Az a Nádas Gyuró, uram. Az lázítja a parasztokat. Mondják, hogy Dózsa parasztjai között volt az apja, s meg is égette a néhai jó János király. Olyan kódís az, olyan kevély, mintha ő hajtáná a Göncöl szekerét.

Néhány nap múlva porrá égett Nádas Gyuró háza, fészere, eladásra szánt szénája, mindene. Semmitlen koldusként ment át feleségével, leányával és karonülő gyermekével a sőgora házába, kegyelemkenyérre.

-Na most jól megtörik a hányaveti parasztja! -vigyorgott a gonosz úr, amikor szolgája híret hozta annak a tűznek, aminek előidézőjét nem kellett volna a szomszédságban keresni. De hát az úri formájú szó mögött mindig sok huncutság lapult.

-Hamar kifogy az árnyékvilágból, ha még egyszer-kétszer meglátogatja az úr, - vigyorodott el a gyalázatos szolga is. Nem nagyon, sőt egyáltalán nem titkolta, melyik úr látogatására is gondolt.

Aztán nemsokára Gyuró szép hajadon leányával történt valami az erdőben, mert attól kezdve napnyugta után még a házból sem mert kimozdulni. A környék népe azt beszélte, hogy rájár valami rosszféle háborodás. Az apja az ördögtől sem fél, ő meg rémülten sikoltozik ha madárszárny rebben fölötte. Nagyon megijedhetett abban az erdőben.

Látogatta szegény Gyurót az Isten és az úr felváltva, a várnagy mégis egyre türelmetlenebb lett. Egyszer kora hajnalban hívatta a parasztot:

-Hívtál, uram! -állt meg keményen a várnagy előtt, és eszébe sem jutott, hogy fejet vagy dereket hajtson előtte.

-Hívtalak, paraszt, mert sok rosszat hallottam rólad. A legrosszabbat is: azt, hogy lázítod a környék népét uraik ellen. Én most egyetlen szó nélkül hóhér kezére adhatnálak, tömlőbe vettethetnélek, de megkegyelmezek nyomorult életednek, mert talán csak ostobaságból csinálod azt, amit csinálsz. De teljesítened kell a parancsom! -mondta a várnagy és két lepecsételt levelet adott át Gyurónak, csúf vigyorgással:

-Ezeket elviszed a pozsonyi várba, de estére már itt is legyél a válasszal! Ha csak napnyugta után érsz ide, Szomolány várának legmélyebb, legsötétebb tömlőcében imádkozhatsz majd korai haláloédért. És most indulj!

Gyuró tudta, hogy a kegyetlen várnagy most már valóban az ő életére tör, mert lehetetlent kíván tőle, de azért nem esett előtte térdre, nem könyörgött kegyelemért. Viszont egy olyan pillantást vetett rá, hogy az rémülten a kardjához kapott. Gyuró hazasietett, elbűsűzött jajveszékelő feleségétől, némán könnyező leányától és tudatlan kis magzatától, majd sietve útnak indult Pozsony felé, mintha lett volna rá esélye, hogy estére megtérjen a válasszal.

Alig tünt el családja könnyes szemei elől, förgeteges robogással, szikrázó csattogással egy nagy porfelleg közeledett felé az úton, s ebből a porfellegből egy úri fogat bontakozott ki, mely elé három csodálatos fekete táltos volt fogva. A magas bakról egy jóságos tekintetű, őszhajú ember nézett le rá. Megállította a kocsit és odaszólt Gyurónak, mintha már régtől fogva ismerte volna őt:

-Gyorsan szállj föl, jóember, mert hosszú, nehéz út áll még előttünk!

-Ki vagy te, atyám? És honnan tudod, hogy...? -kérdezte álmélkodva Gyuró.

-Ne légy kíváncsi, és ne kérdezz semmit, ha az életben még látni akarod szeretteidet! Most aludj!

Az öreg nagyot suhintott tündöklő, sistingő ostorával, s a kocsis száguldó förgetegként száguldott tova, Gyuró meg azon

nyomban elaludt. A pozsonyi vár kellős közepén ébresztette őt fel a fehérhajú kocsis:

-Sietve végezd el a dolgod, én itt megvárlak! Ha már Pozsonyban jártál, illő, hogy valami vásárfiát vigyél a feleségednek, lányodnak, kisfiadnak. Siess hát!

Sietett is az, ahogyan csak tőle telt. Hozta a levelekre a választ. Amikor aztán már a vásárfia is a tarisznnyában volt, a kocsis viharos, vad száguldással elindult a Szomolány felé vezető úton. Alig maradtak mögötte Pozsony erős falai, Gyuró ismét csak mély álomba merült. De elalvása előtt az volt az érzése, hogy a kocsi -a lovakkal együtt- a levegőbe emelkedett, s hangtalanul, de a szélnél is sebesebben suhant az erdők, rétek, falvak fölött. De az is lehet, hogy mindezt csak álmodta.

Csak Szomolány vára előtt ébredt fel!

-Siess a levéllel a várnagyhoz, mert mindjárt lebukik a nap a hegy mögött! -szólt rá a fehérhajú kocsis.

-Nem is tudom, hogyan mondjak köszönetet, -kezdett hálálkodni Gyuró, de az öreg csak annyit mondott:

-Rohanj, ha látni akarsz a családot!

Ezt már nem kellett kétszer mondania. Gyuró felsietett a várnagyhoz, a toronyba. Amikor meglátta, nem akart hinni a szemének, majd elsápadt, reszketni kezdett félelmében. De amikor összeszedte magát, ráírvallt Gyuróra:

-Ez volt hát a te bátorságod nagy titka! Most már legalább tudom, hogy az ördöggel, a pokollal cimborálsz, különben nem érkeztél volna ilyen gyorsan vissza Pozsonyból! De ez nem segíthet rajtad. Ördöngös vagy, tömlöcbe a helyed és ott is végzed!

De a gonosz embernek arra már nem maradt ideje, hogy Gyurót vasraveresse és levitesse a tömlöcbe. A lemenő nap utolsó sugarai ebben a pillanatban benyilaztak a torony színes üvegablakán, egyenesen a várnagy alakjára, mire az egy iszonyú kiáltással a földre roskadt, és égni kezdett, mintha villámcsapás érte volna.

Ebben a pillanatban megmozdultak a hegyek, megmozdult a föld, a vár erős tornya kettőbe hasadt. S amikor végre abbamaradt a rengés, iszonyú vihar kerekedett. A hegyoldalon úgy tördelte az évszázados faóriásokat, mintha csak gyenge gallyak lettek volna.

Gyuró az ablakhoz támo lygott, kitért és ott lent a vár alatt az éppen tovarobogó kocsit látta, amint a levegőbe emelkedett. De most már négy éjfélete paripa volt elébe fogva, a negyedik a gonosz várnagy lelke volt.

Így őrzi ezt a Szomolány környéki népek emlékezete, így beszélnek az öregek.

Hiába no, eljön a hajnal, ha a kakas nem kukorékol is!
El bizony...

Pozsony - 1971

Gyöngyösi Zoltán

ŐRÜLTEKHÁZA

**Lázálmok és
nagy, száraz kezek
ülnek a drótokon.
Még élünk.
Segítsetek!**

Gyöngyösi Zoltán

EGY KÉSŐ ŐSZI NAPHOZ

Üdvözöllek. Oly régen állok
e görbült ágú-bogú fák alatt.
Vártam már, hogy megjössz, te bús,
céltalan élő novemberi nap.

Miért állsz ilyenkor az úton?
Ruhád girhes lyukakkal van tele.
Meg fog ölni vak éjszakákon
a télszerető új fagy hidege.

Arcod, kezed, hisz látom! -fázik
s hideg is. Oly fagyos talán,
mint hajnalonként a dér, ami
kiül a reszkető házak oldalán.

Utoljára te fekszel a sírba,
s én ím, keresztet állítok neked,
az Ősz utolsó, koravén fiának,
ki szótlan volt és elkeseredett.

Bokkon Ilona

ESTI HARANGOK

Zúgnak az esti harangok,
születésem óta visszhangok,
bús dallam, bimm-bamm!
visszhang a zúgó hang.

Most őszi véggel szólnak,
Estére harangoznak,
Késő van !

Kondulj harang
zengve-bongva,
minden visszhang
dal a véges napban,
csak kondulj búsan,
mélyen bánatosan!
Zúgó hang-
dallam,
bimm-bamm,
estének
éjnek
végnak
szóló dal,
a megkonduló
haranghang.

BARÁTI EPISZTOLA

Kubik Imrének Nagyszalontára

hajdanvolt illúzióinknak kis nyugdíjat visz a postás
de azért még nem került menhelyre a múlt
valahol Nagyszalontán
Gále Ildikó ruhája vár ránk
ezerkilencszáznyolcvanhárom

emlékszel
a Nyugati-Kárpátokba jártunk nyaralni
éjszakánként hideg volt
és hol hangosan hol halkán horkolt a harmónia
így gyakran nem tudott aludni
a sátrunk mellett levő három fenyőfa

a makulátlan lelkek személyi igazolványa
már több éve lejárt
ezért ma mind ritkábban merészkedik közösségbe
az őszinte emberi szeretet

tudod egyre nagyobb súlyfelesleggel jön a valóság
miközben sokunknak alig jut betevő falat
ülök egy széken
s a konyhánkban kamillával borogatja
fejét a népmese

APOKALIPTIKUS ABLAK

Bíró László, nagyszalontai származású barátomnak

már egy tubus vers sem elég
hogy szobád falára felragaszd Erdélyt
a szonettől leborotválod a nőket
így leszel egyre... egyre egyedül

most használt zoknidban vikendezik a magány
s te a hallgatás spirál lépcsőin felkiséred
a könyvespolcra Arany Jánost
honnan akár a Csonkatorony is látszik

éjszaka van ám még nem lehet tudni
a Vajda kötetben vajon elsülnek-e
a fák halántékához tartott baglyok
nyitott ablaknál alszik gyerekkorod
de mondd
szülőházad ablakán lesz-e akkora rés
hogy álmodban beférj

MAGÁNY

Végtelen sötétség
mély csend
körülttem
szamurájkard
a döbbenet,
s belémhasít...
Tudom, hogy
most már
egyedül maradtam.

MELANKÓLIA

Ódon lemez
barázdái között,
melegsírvú
zefirtű simogatja
Bach szonátáját.
Gyönyörű
mégis
fájdalmas
érzelmek
zizegnek
a szobámban.

DÖNTÉS

Hátamon
az élettarisznyával
nekivágtam az útnak
és visszatérés nincs -
dönteni kellett
mert magánycellámban
sok volt a bilincs.

Kubik Imre

OKTÓBERI OPUSZ

életrajzában fejét csóválja az ősz
mi lesz ha mit bevall egy köddel kevesebb
pattra áll az eső-parlament ezért a szél
a függetlenekhez átültet néhány felleget

magányos októberi éjszakán
megzörren a láncrafűzött hallgatás
s a versek mélyéről a költő
néhány elhantolt antik sóhajást kiás

MISZTIKUS MOZAIK

Léda 1200 köbcentis mosolyával
leviszem Adyt Nagyváradra
egy csipesszel fölemelem a magányt
majd visszavarrom Juhász Gyulába

Petőfi kéziratából az ambulancián
kis üvegekbe csorog Magyarország
József Attila egy vattával kibélelt tragédiában
rosszul sikerült öngyilkosság

A SZÉP ÖZVEGY

Kelemen Imréné a szép, fiatal özvegy nyolc éve költözött a kisvárosba, és magányosan élt. Karcú, szőke asszony volt, akinek zölden csillogó fátyolos szemében szomorú tragédiák borúja ült. Csodálatos fekvésű és berendezésű villát birtokolt, amely kissé távolabb esett a főközlekedési utaktól. Ismerősei nem egyszer enyhe borzongással célozgatnak bátorságára.

A csinos özvegy ilyenkor mindig sejtelmesen mosolygott és éjszakáit ezen a kísérteties helyen továbbra is egyedül töltötte. Számtalan hódolója, rajongója volt a környéken, az egyetlen akit közel engedett magához még sem közülük került ki. Ezt a szerencsés fiatallembert Hidvégi Istvánnak hívták, aki -gépkocsival- félórányi távolságra fekvő szomszéd városban élt, -nőtlen vállalkozóként.

Szombat reggel hajnali 4 órakor Jeles Elek örnagy ágya melletti asztalkán megszólalt a telefon. A rendőrtiszt mogorván vette tudomásul e korai ébresztést és a sok éves tapasztalatok alapján rosszat sejtett. Különben sem szeretett hűvös hajnalokon kiugrani az ágyból, - de ez kimondottan rosszul esett szombaton. Össze-vissza tekingetett húzta-halogatta a kagyló felvételét, tükörrel, hogy valami téves kapcsolásról lehet szó.

A készülék azonban idegesítően kitaró és kegyetlen volt, így hát hirtelen mozdulattal érte nyúlt és nyomban megismerte a beosztottja -Horkai Pál- remegő hangját.

-Jó reggelt, örnagy úr! Jöjjön azonnal! Már szóltam az ügyeletre, útközben a kocsit felveszi.

-Jó reggelt. Viccel? Mi történt? -kérdezte a hirtelen felébredő Jeles örnagy.

-Kelemennét...tudja főnök...a gyönyörű özvegyasszonyt megölték!

-Megölték? -ismételte meg kis idő múlva az örnagy.

-Sajnos úgy néz ki! Borzasztó és érthetetlen!

-Akkor hát indulok -mondta Jeles. Most a helyszínről hívták?

-Igen, és maradok is, amíg megérkezik a főnök.

Az örnagy teljesen felébredt. Kiugrott az ágyból, pár perc alatt útra kész lett, sebtében összecsapott teáját megitta és már a ház előtt várta a rendőrségi autót.

Ahogy beugrott az ülésre, köszönés után nyomban az iránt érdeklődött: tud-e valaki részleteket? A jelenlévők nem tudtak. Közel negyedóránnyi száguldas után a villa előtt megállt a kocs. Az örnagy kiugrott és az eléje siető Horkai hadnagytól rögtön azt kérdezte: hol a holttest?

-Legnagyobb meglepetésére a hadnagy széttárta karját és közölte: az nincs, eltűntették. De a bűncselekményt itt követték el, erre utalnak a vérvonatok a kövezeten.

Az örnagy mindent gondosan körül nézett a lakásban. Dulakodás nyomait észlelte. A feldöntött székek mellett, a szőnyegen is vérvonatok voltak. A rövid szemle után az iránt érdeklődött, ki fedezte fel az esetet. Horkai hadnagy készséggel elmagyarázta, hogy egy járőr, aki erre haladtában azt tapasztalta, hogy hajnali 3 óra körül az egész villa ki van világítva. Az eset szokatlan volt, ezért a kocsiból kiszállva a sétányon megközelítette az ajtót, amit

meglepetésére nyitva talált. Hangos, kérdő szavára választ nem kapott, így nem késlekedett tovább, belépett a lakásba. A vérvonatos, dült helyszínt látva, az esetet azonnal jelentette az ügyeletre.

-Rendben, ha később szükség lesz rá beszéljek vele -mondta az örnagy.

Ekkor előkerült a figyelmes járőr, aki jelentkezés után elmondta, hogy a kezdődő világosságban azt tapasztalta, kint is vannak vérvonatok -szakaszosan- és egy ideig a távoli országút felé vezetnek. Valószínűnek látszik, hogy az áldozatot abba az irányba vonszolták.

Az eltűnt értékekről senkinek sem tudott nyilatkozni, viszont a garázsban megtalálták Kelemenné kis autóját. Az örnagy a rendezett parkot nézte, arcára rálehel a reggel frissítő üzenete. Mélyen lelógó acélkékel felhők suhantak el a ház mögött... Egy korosabb nő tűnt fel a bejárati kapunál, aki a tömeget és a rendőrségi autót látva megállt. Az örnagy nem tudta eldönteni, hogy a nő be akart-e lépni a kapun, vagy sem. Figyelve az idős nő bizonytalankodását, érte küldött és beszédbe elegyedett vele. Azonnal kiderült, hogy Kelemenné háztartási alkalmazottja állt előtte. Az asszony halottsapadt volt és egyfolytában remegett. Bementek a konyhába, az örnagy leültette és megkérdezte: mikor hagyta el az este a házat? A nő maga elé nézett, gondolkodott, majd csendesen mondta: úgy 9 óra tájban.

-Volt itt valaki más is az este?

-Csak Hidvégi István, aki máskor is meg szokta látogatni Irénkét... már mint Kelemennét, -mondta az alkalmazott.

-Mikor ment el?

-Azt nem tudom, mert mikor haza indultam, még itt volt. Onnan tudom, hogy elmenőben elhaladtam a szalon ajtaja előtt és hallottam, hogy az úr magából kikelve ordította: "Tudni akarom az okát!" Az asszonyom jóval csendesebben beszélt, de hallottam a válaszát: "Nem vehetsz feleségül és az okáról se kérdezzél!" Távolodóban még a férfi válaszát hallottam. Azt üvöltötte: "Inkább megölnélek, minthogy elveszítsélek!"

Az örnagy félkilenc körül ért Hidvégi István irodájába. Fáradt, megviseltarcú emberrel találta szembe magát, és azonnal a tárgyra tért: -hol a holttest?

-Mit beszél? -rezzent össze hirtelen a férfi.

-Az elhunyt Kelemen Imréné ügyében jöttem. Tudomásom van róla, hogy az elmúlt éjszakát nála töltötte és csúnyán veszekedtek. Legalább is Ön magából kikelve ordított és megöléssel fenyegette Kelemennét.

-Micsoda zagyvaság ez! -hördült fel hisztérikusan a gyanúsított. Csak nem képzelem, hogy meggyilkoltam Kelemennét?

-Ez nem képzelet kérdése, itt a tények döntenek és bizony minden maga ellen szól. Az a kocs, ami a ház előtt áll ugye az Öné?

-Igen.

-Látja, ez is nehezíti a helyzetét. Annak az ülése is vérfoltos.

Hidvégi izgatottan felelt: -ezzel együtt sem gyilkoltam meg Kelemennét, sőt nem is töltöttem nála az egész éjszakát. De ha mégis úgy gondolja örnagy úr, hogy én öltem meg, tessék tartóztatson le!

-Kérem, ne adjon nekem tanácsokat! Ha elérkezettnek látom az időt, meg is fogom tenni. Ezzel az ajtóhoz lépett és így búcsúzott: Még találkozunk, Hidvégi úr.

A szakmában eltöltött évtizedeknek is megvan a hasznuk, nyugtázta elégedetten Jeles Elek. Tisztulni látszott a kép. Ebéd után visszaérkezve ugyanis kora délután telefonüzenetet kapott egy orvos barátjától, majd táviratot egy közeli kórházból. Ismét kocsiba ült és felkereste Hidvégit, -rövid időn belül immár másodszor. A férfin látszott, hogy várta a látogatást.

-Letartóztat? -kérdezte.

-Nem azért jöttem. Arra válaszoljon hol hagyta a holttestet?

Hidvégi elfehéredett. Megérezte a helyzet komolyságát, valami azt súgta neki, hogy az őrnagy a megoldás közelében jár.

-Ahogy Kelemenné lakását elhagytuk... röviddel azután eltűnt...

-Bizony -mondta az őrnagy-, ő hagyta ott magát.

-Hát akkor él? -kérdezte megkönnyebbüléssel a férfi.

-Igen egy közeli kórházban fekszik, a kis sebhez viszonyítva jókora vérvesztéssel, halottápadtan, de él.

A kapitányságra hajtottak, ahol Hidvégi István beszélni kezdett. Aprólékosan visszaidézte annak a lidérces éjszakának valamennyi rezdülését. Csapongva beszélt, elmondta Kelemennével való ismeretségük kezdetét és egész történetét. Elmondta, hogy találkozásuk pillanatában beleszeretett, de az asszony valami titkolt oknál fogva semmiképp nem akart hozzá menni feleségül. Nem értette miért, hiszen ő is -mint mindenki más- úgy tudta, az asszony özvegy. A múlt éjszaka óta tudja, a valóságban más volt a helyzet: férjnél volt. A férje hosszú börtönbüntetését töltötte, amiből mostanában szabadult és tegnap éjjel meglátogatta feleségét. Azután, hogy Hidvégi eltávozott. A távozását is látta, így a házba lépve azonnal hűtlenséggel vádolta feleségét, majd részeg dühében fojtogatni kezdte. Szerencsére túlságosan részeg volt ahhoz, hogy szándékát meg tudta volna valósítani. Dulakodás közben az asszonynak a kezébe került ollóval sikerült megszűrni. A férfi hirtelen összeesett és mozdulatlan állapotba merevedve erősen vérezni kezdett. Kelemenné rettenetesen megrémült. Mikor tanácsalanságán úrrá lett, telefonon felhívta barátját, aki azonnal odahajtott. Az élettelennek tűnő férjet Hidvégi kocsijához vonszolták, azzal a szándékkal, hogy út közben valahol megszabadulnak tőle. Az asszony is több helyen megsérült, őt orvoshoz akarta vinni a férfi.

Alig indultak azonban el, a kocsi hirtelen hörögve megállt. Elfogyott az üzemanyag! Iszonyatos félelem uralkodott el rajtuk. Vissza rohantak a garázsba, hogy az asszony kocsijából szerezzenek valamennyi üzemanyagot. Egy negyedórányit lehettek oda és mire visszaértek megdöbbenve tapasztalták, hogy a holttest eltűnt. Egy ideig még keresték a környéken, majd félig önkívületi állapotban elhajtottak. Kelemennét a reggeli órákban Hidvégi orvoshoz vitte.

-Hol van most Kelemenné? -tette fel a kérdést az őrnagy.

-Most egy barátom lakásán van. Délelőtt még nálam volt, de amikor az őrnagy úr felkeresett az irodámban, attól tartottam, hogy rövidesen házkutatást fog tartani. Ha én is kérdezhethetnék valamit...az őrnagy úr beszélt már Kelemenné férjével?

-Igen. Tőle tudom, hogy amíg önök üzemanyag ügyben távol voltak, ő magához tért és kimászott a gépkocsiból, majd sikerült elérnie a főutat, ahol egy teherautó sofőrje

felvette a platóra. Így érte el a kórházat.

-Hála Istennek, hogy így ért véget ez az eset! -fejezte be Hidvégi István.

Aztán a feszültség oldódása megrázta a férfit, aki halkan zokogni kezdett. Örömeiben sírt, hogy ez a hihetetlen kaland végetért, elmúlt. Hirtelen minden elmúlt, vele a sok régi nyár varázsa is. Most senkire más nem akart csak pihenni. Még érezte, ahogy a megelőző órákban dobhártyájára zuhant hatalmas robajjal egy vízesés. Az irodára lassan csend telepedett. A férfi is megnyugodott. Az őrnagy kivette a papírt az írógépből.

-Itt írja alá! -szólt, és gondolatai már ott jártak, hogy milyen jó lesz vasárnap délig az ágyban maradni.

Barcs János

KINCOSOSZTOGATÓ

Sinka István emlékének

**Költőt láttam álmomban;
számáron kocogott:
A vésztől vásárban
kincset osztogatott.**

**Csizmaszárán új betűk
büszkén csilpaszkodtak:-
S irigykedtek a tetűk,
hogy megpirosodtak.**

**S mert köhögött a juhász,
mondták -tüdőbajos,
de befogadta a szélső ház,
s fölzúgtak harangok.**

**Csattogtak vészmadarak.
Vésztől nyár virágzott:-
Szelidüljetek vadak,
vátész volt ő s áldott.**

Németh Dezső

SZERELEM

Magamba botlok,
ág vagyok,
szívedbe nővök,
ott vagyok.
Dobogó,
piros alma vár,
amit itthagytam
ránk a nyár.

AZ ÖREG ZSEBES

Az öreg zsebes egy padon ült a parkban és elmélkedett. Semmi szokatlan nem volt ebben. Ősz volt, lombhullató, gesztenyepotyogtató ős. A nap sugarai inkább csak világítottak, mint melegítettek. Ritkán fordult elő, hogy levették vele a sokzsebes kabátot. A munkakabátot - szokta becézgetni magában. Mert nem akármilyen kabát volt ez; maga alakította, varrogatta a bélését. Olyan rejtekhelyek voltak benne, hogyha ebbe valamit eldugott, nyomozó legyen a talpán, aki megtalálja. Most mégis... a fene egye meg, nem tudja kivenni a fejéből ezt a reggeli esetet. Nem nagy dolog, hisz alig volt pár forint abban az erszényben, de a szakmai büszkeség! Az a szöke suhanc lehetett, aki a villamoson állandóan mocorgott, lökdösődött mögötte. Pancser. Látszott rajta, hogy kezdő, egy szakmabeli ezt az első mozdulatról észreveszi, mégis csak ő lehetett... De hogy a fenébe csinálta? Nem a külső zsebéből emelte ki, a szíve fölül. Érezni kellett volna, ahogy odanyúl, de semmi. Csak itt vette észre a padon megpihenve, nem fér a fejébe. És ki lehetett ez a kölyök? Még sohasem látta ezen a tájon, pedig itt minden zsványt ismer.

Magát a tényt, hogy valaki lop nem tartotta bűnnek. Végére is mióta világ a világ, mindig voltak gazdagok és szegények, s voltak akik megdézsmálták a gazdagok vagyonát. Így van ez rendjén. Mert kitől származik a gazdagok pénze? No ugye? Hát persze, hogy azoktól akik szegények maradtak. Ez nem lopás? Nem a frászt, csak ezt szentesíti az állam. Ő tehát nem tesz egyebet, mint elveszi azt, ami egyébként is megilletné. No meg arról sem feledkezzünk meg, hogyha nem lennének tolvajok, nem lenne szükség rendőrökre se. Mit tudna kezdeni az állam ennyi éhes szájjal? Ha jól meggondoljuk, belőlük, a bűnözőknek titulált emberekből élnek. És egyesek milyen jól megéltnek.

Persze ezek se egyformák. Ahány, annyiféle. Volt itt például egy őrmester. Az úriember volt, mindig állta a szavát. Nagydarab, fekete hajú ember volt. Pizkosul tudott verekedni. Ha bement a csehóba, olyan csönd lett, hogy még a légy zümmögését is is meg lehetett hallani. Tudott verekedni, de soha se kötekedett, megvárta, míg belekötnék. Aztán az Isten mentse meg az illetőt. Volt itt egy nagyhangú strici, mindig ott ült a sarki csehóban, a sarok asztalnál. Odajártak hozzá elszámolni a kurvák. Mindenki utálta, mert iszonyatosan nagy pofája volt és verte a lányokat. Egy nap odaült mellé az őrmester és azt mondta:

-Panasz van rád, Feró. Azt mondják vered a lányokat. Az a marha meg ahelyett, hogy letagadta volna az egészet és szerényen lelépett volna, elhúzta a pofáját és azt mondta neki:

-Mi közöd hozzá fakabát? A te húgodat verem? No, szó szót követett, az őrmester elő akarta állítani. A strici meg behúzott neki egyet és kirohant a hátsó ajtón. Ez meg utána. Futtában csatolta le a gumibotot. Elkapta az udvarban és úgy megagyalta, hogy szarnak se volt jó. De nem jelentette föl. Azt mondta: ennyi. Egyszer két

csibész éjfél után megleste a parkban. Azokat se jelentette föl. Még takxiba is rakta őket úgy véresen, ahogy voltak.

-Miért is jutott eszébe ez az őrmester? Ja, a nyomozás miatt. Régen volt az, több mint húsz éve. Akkor még imponálni akart a csajoknak. Éppen egy hegyes-begyes barnát karmolgatott. Ő volt a menő a környéken. Nagyon fájt rá a stricik foga, de ő volt nála a jó. Csakhogy az Isten pénze se volt elég neki. Volt olyan nap, hogy öt-hat pénztárcát hazavitt, az meg csak pittyegett hozzá. "Csak ennyi?" Pedig akkor elismerten ő volt a legjobb a szakmában. Biztos volt a keze, megnyerő a modora, százszázalékosak a reflexei... Alig volt priusza. De ez a kurva csak pittyegett rá.

Szerelmes volt belé? A fene tudja... Különben is ebben a világban nagy flanc a szerelem. Kockázatos dolog, sok bajt hozhat az ember fejére. Olyankor sokat pofázik a mókus, aztán keresheti, ki buktatta le. Itt más a stílus. "Jó vagy nálam, kicsim. Jössz?" Ha jön oké. Ha nem, rá kell ígérni valamit.

No, de nem is ez a lényeg. Be akarta bizonyítani ennek a hülye kurvának, hogy ő a legjobb. Minek? Mert nem volt észnél. Normális zsebes ilyent nem csinál. Szóval egy vasárnap elvitte a cirkuszba. Direkt az első sorba váltott jegyet, hogy őt válassza ki a bűvész közreműködőnek a számához. Most már tudja, hogy örilltség volt. Talán akkor is tudta, de hát ha az a bizonyos föláll, az ész megáll. Ennyi.

Jött is a bűvész. Tiszteletet parancsoló őszhajú úriember volt. Zene, rekvizitumok, minden. Karikaszám, kártya, galamb a cilinderből, meg a többi szokásos trükk. No, és jött a nagy jelenet. A közönség soraiból kért egy közreműködőt. Már rohant is a porondra. Bárgyú mosollyal túrt, hogy az orrából, füléből kétforintosokat varázsoljon elő, a zakója zsebéből kártyákat kotorásson, sőt azt is, hogy levegye a karóráját, gyűrűjét, és még segített is neki, amikor a tárcája megakadt a belsőzseb gombjában.

Amikor visszaült a helyére, a bűvész visszaadott mindent, s folytatta volna tovább a produkciót. Kínos mosoly, keresgélés...már már elsírta magát tehetetlenségében. És akkor ő hozzá lépett elegánsan, széles mosollyal, udvariasan meghajolva, ahogy a profik szokták.

-A varázspalcáját keresi, művész úr? Parancsoljon. A bűvész egyetlen mozdulattal, szinte kétségbeesetten kapott a kis fekete pálca után.

-Várjon! -mondta ő tovább mosolyogva. -Visszaadom a kártyáit meg a tárcáját is, hátha szüksége lesz rá...

Az őszhajú ember egy pillanatig zavarodottan, megbüvölten állt, aztán hirtelen jött ötlettel kezét nyújtott.

-Gratulálok kollégám! Maga tehetségesebb bűvész, mint én. Tapsolják meg!

A zenekar tust játszott, ő meg szerény mosollyal fogadta a tapsot és a gratulációkat. Amikor hazamentek, a nő összecsomagolt és ott hagyta. Bár mit mondott neki, csak a fejét rázta és azt hajtogatta:

-Holnap rádszáll az egész rendőrség. Én ebből nem kérek. Igaza lett. No nem egészen, csak félig. Nem az egész rendőrség szállt rá, csak az őrmester. Néhány nap telt el. Ősz volt akkor is, délelőtt. Itt ült a parkban és gondolkodott. A melóhoz se volt kedve, pedig zsúfolva volt a piac emberekkel, és több vidéki városban is volt búcsú.

Gennyesre kereshette volna magát. Indisziponált volt, még tán a keze is megreszketett néha. És akkor jött ez a bizonyos őrmester. Nem szólt, csak leült mellé a padra és hallgatta a gesztenyék koppanásait. Ő is hallgatott. Tudta, hogy akar tőle valamit ez az ember.

-Te, Zsebi! -mondta végül. -Még nem is gratuláltam. Láttalak a cirkuszbán. Úgyesen csináltad.

-Mit?

Az őrmester szeme szinte szűrt.

-Ja azt a bűvész trükköt? Sokat gyakoroltam otthon, meg a bűvész is segített egy kicsit...

-Már megint hazudsz, Zsebi! Kár... Szívesen segitettem volna rajtad.

-Rajtam? Maga?

-Aha...Van a zsebemben néhány följelentés. A személyleírások pont rád passzolnak. Mennyit is ültél legutóbb zsebtolvajlás miatt?

-Másfél évet. De őrmester úr, én azóta nem... Olyan tiszta vagyok, mint a ma született hattyú...

-Nem hát. Ezek a pénztárcák csak úgy átugrottak a zsebedbe. Tudom én... Csak hogy az egyiken rajtamaradt az ujjlenyomatod is.

-Az enyém? No nem, őrmester úr, az nem lehet...Ez valami... Biztosan be akar sárosni valaki.

-Rendben van, Zsebi, én akár hihetek is neked. Csak hogy ennek ára van ám! Hajlandó vagyok elfelejteni azt a néhány pénztárcát ha segítesz nekem. Gyilkossági ügyről van szó.

-De őrmester úr, tudja, hogy én még egy pofont se adtam soha senkinek. Én gyűlölöm az erőszakot!

-Tudom Zsebi. De ezek a csibészek bele akarnak keverni téged. Azt mondják, te loptad el a kulcsot és te rejtegeted a szajrét is. Már pedig ha ezt rádverik, Zsebi, hozzá még a gyilkosságban való bűnrészességet is, tudod hány évet jelent ez a sitkón, Zsebi?

-De biz Isten őrmester úr!...az anyám életére esküszöm... ilyesmibe én soha...

-Ne esküdj, Zsebi! Tudom, hogy lelenében nőttél föl és azt is, hogy sohase jársz templomba, mert ott nem lehet lopni. Már mint pénztárcákat, mert téged csak ez a műfaj érdekli. De én ezt mind hajlandó vagyok elfelejteni, ha megszerzed nekem a Lókötő lakáskulcsát.

-A Lókötőt? De hát az a vadbarom megöl. Egy igazi vadállat, őrmester úr!

-Választhatsz, Zsebi! Vagy holnap estére elhozod ide a kulcsot, vagy én verlek meg úgy, hogy betojsz. És akkor ne feledd, nálam vannak a följelentések, és a haverjaid is rádverik a balhét. A sitkón fogsz megrohadni, Zsebi...

-De nem, őrmester úr, hát ismer engem, én...

Jó néhány órát ücsörgött a padon, mire elhatározta magát. Lókötőt utálta az erőszakosságáért, meg a kemény balhéért, de félt is tőle. Tudta, ha kiderül a kulcslopás az első sarkon a hasába nyomják a kést. De félt az őrmestertől is. Utálta a börtöncellát, a smasszerokat, a rabtársakat akik lenézik őt, mert csak zsebes.

Másnap estére megvolt a kulcs. No nem az eredeti, egy másolat. Lókötő nem sokat törődött a holmijával. Különösen a csehóban, kártyacsata közben nem. Így aztán nem volt nehéz elvenni és visszarakni úgy, hogy ne is sejtse, mi történik a háta mögött.

-Tudom, hogy ott van a bizonyíték a lakásán -mondta az őrmester, de nem tudom e nélkül megszerezni, mert nem kapok házkutatási parancsot. Látod, Zsebi, a mi bürokráciánk még a saját embereit is akadályozza.

A bűnözőkkel kell szövetkeznünk a bűnözők ellen. Érted te ezt?

-Nem, őrmester úr, én se értem. De ugye amit megígért...

-Állom a szavam, Zsebi. Nincs följelentés. Csak aztán vigyázz, ne hogy egyszer mégis elkapjalak!

Az őrmester megszerezte a hön óhajtott bizonyítékokat és hamarosan fölgöngyölítették a gyilkossági ügyet. Lókötő és társai rácsmögé kerültek. Azóta se tudják, ki engedte be a rendőrséget. Az öreg zsebes nem sajnálta őket, mert szívből gyűlölte az erőszakot. No, meg véletlenül a fülébe jutott az is, hogy a nő, aki rá csak úgy pittyegett, Lókötőhöz költözött...

Elment az őrsre, hogy gratuláljon az őrmesternek a soronküüli előléptetéséhez. No meg azért is, hogy a szavát vegye, miszerint az ő neve egyetlen aktában se szerepel.

Azóta is gyakran találkoznak. Zsebi adott néhány jó ötletet a zászlósoknak, ő pedig nem firtatta, miért nincs már megint tisztességes munkahelye, bejelentett lakása...

Csak ült a padon a parkban, hallgatta a gesztenyék halk kopogását és elmélkedett. Aztán egy nagydarab, összes férfi ült le mellé. Nem is köszönt, csak letelepedett.

-Mi újság, Zsebi? -kérdezte. -Nem hallottál valamit a gagyizókról?

-Öreg vagyok én már, hadnagy úr! Nekem már senki nem mond semmit. Miért nem kérdi a fiatalokat?

-Ugyan, Zsebi -tette a vállára a kezét a másik. -Én tudom, hogy még most is te vagy a legjobb a szakmában...

-Kár, hogy csak maga tudja -sóhajtott fel az öreg zsebes -, mert akkor talán nem esett volna meg rajtam ez a csúfság. Képzeld: ma reggel a villamoson valaki kiemelte a pénztárcámat!

-Hmm...-ráncolta össze a homlokát a másik. - Furcsa, hogy ebben a gagyizós ügyben nem tudok előbbre lépni...- aztán felállt, s ahogy jött, szó nélkül elballagott.

Az öreg zsebes meg csak nézett maga elé és hallgatta a gesztenyék kopogását. Közben egyre arra gondolt: mivé lesz ez a világ, ha már a tolvajok is meglopják egymást?

Pataki Lajos

MEGHAJOL A TESTEM

Meghajol testem a szélben,
A nap fejemnél égi csősz,
Esőben, viharban járok,
Életemben már itt az ősz.

Meghajol testem a szélben,
Nem hallom már a madárdalt,
Ne sírjon senki értem,
Mögöttem a nyár is kihalt.

Meghajol testem a szélben,
Bolyongó életem kísér.
Úgy éltem, ahogy tudtam,
Viharban, mint egy költemény.

Németh Dezső
VERSSZIMFÓNIA
OPUSCULUM4
Aarenek

Milyen a vágykoszorú?

Lázpiros
sötét
szomorú

Bennem vagy már
ha nem is akarod
szerelemből jött nyár
mert veled vagyok
Érzem hogy arcod pipacsát
nekem pirosítja a vágy
s búzavirágkék szemedben
röpdöső madár a szerelem
Ha rámhajlik csókjaid ága
belépek lelked templomába
s verseid orgona hangjai
búgnak csilingelnek bennem
úgy érzem le kell térdepelnem
Magamnak gyújtott tűzben égek el
hófehér bálványod előtt

A vágyam hófehér madara röppen
hogyha látom a valód hajlatait
bölcsoje vagy te szívemnek
szép koszorúval övezett szerelemmel
Búzavirág színű szemed ha nézem
nyílik nekem egy távoli ég
s ha arcod rózsáláza megéget
közelít hozzád a messzeség
Világunk titkát kérde meg tőlem
csillagok pörgését

vonzás hatalmát
hát magyarázom az öröklétet
s a tér-kristály végtelen rácsozatát
Utazunk tüzes lávaszekéren
a minden-időben csak pillanat létünk
parányok vagyunk a hatalmas térben
hová el sem ér képzeletünk
Az elmúlás minden dolognak vége
vajudó magvak virágot szülnek
tűnt szépség lángjai végül lehullnak
majd elsápadt szirmokat söpör a szél
A büszke tölgyfa

vagy az erdő szép lánya
a nyír is elmúlik
elszáradt águk zörögve reccsen
rostjaik földdé porladnak szét
s nincs aki sírna fájdalmuk láttán
csak a szél zokog néha szertelenül
Látod a sziklát?

Büszke hegymoron
koronagránitja
dacosan szép
de ezredév múltán megkopik éle
alacsony dombbá törpül
s végül a térbe vegyül

Kik vagyunk mégis?
Honnan eredtünk?
Merre halad a Föld szekere?
Válaszunk kétes
bölcös magyarázat nincs erre semmi
csak botozunk vakon

védttelenül
Hát szeressél Anre!
mert egy ami biztos
hogy szép ölelése bennem örök
elporladt szívemből pipacs ha éled
szirmai lángján csókok is ég
s ha búzavirág nő tűnt koponyámon
a TE szemed kékje is ott bújdokol
Ne kérdezd mért van
csak ölelj át csendben
s én hallgatom szíved óraütését

Búzavirágkék szemedben
röpdöső madár-szerelem
Távoli égen
röptét nézem
Véres a csőre
Véres a szárnya
Testét alkonyat-bíborba mártja
Látom a lángot
kereszttek égne
Fölborult álmok
kínszenvedések
Metélik testemet fájdalomkések...

Milyen a vágykoszorú?

Lázpiros
sötét
szomorú

Németh Éva

NYILT LEVÉL

Avagy tanulságok egy többesélyes egyenlőtlenségre.

Kedves M!

Tájékoztatom, hogy a vitát ezennel
/a mai nappal/

lezártnak tekintem.

Megállapítom, hogy nem győztem meg senkit
Biztosra veheti, hogy nem győzött meg senkit
Tudomásul veszem, hogy le sem győztem senkit
Beláthatja, hogy nem győzött le senkit

.....
de én ezt nem is akartam!

.....
Őn veszített.

Hét kérdés, hét válasz

1. Melyik ország híres szabadsághőse volt Tell Vilmos, és a magyar kártyában melyik lap őrzí emlékéit?
2. Körülbelül, hány liter vére van egy embernek?
3. Mi a selyemhernyó legkedvesebb tápláléka?
4. Körülbelül mióta ismerik és használják a konzervet az emberek?
5. Honnan származik az egyes kismotorok megjelölésére használt MOPED elnevezés?
6. A Matula név két magyar ifjúsági regényben is előfordul, nevezzük meg a két regény címét és íróját?
7. Ki találta fel, fedezte fel: telefont, dinamitot, gőzmozdonyt, gőzgépet, periódusos rendszert, az öröklődés törvényeit, a vis vitalis elmélet cáfolatát.

Nyomozzuk ki!

1. Egy lány címét kell kinyomozni: Abban a városban lakik, amelyet 1872-ben egyesítettek. A város azon kerületében, amelyben a "hollós királyról" elnevezett templom áll, arról a papról elnevezett téren, akinek prédikációját Dugonics Titusz is hallgathatta. A házszámot úgy lehet megkapni, hogy összeadjuk a muhi ütközet, a mohácsi vész és a századik szabadságharc évszámait, és az évszámokból kivonunk 4610-et.
2. Szerette-e Mátyás király a sültkrumplit, és dohányzott-e?

A helyes megfejtők között könyvjutalmakat sorsolunk ki!

CSUPA NÉGY-BETŰS

A beírandó szavak mindegyike négy betűből áll. A megfejtés a vastagon keretezett sorban található.

1. Árad ellentéte
2. A hét egyik napja
3. Öreg néni
4. Kést fen
5. Régi pengetős hangszer
6. Dajka
7. Ismert női név
8. A várát Dobó István védte

1	2	3	4	5	6	7	8

Tollpárba

A következő szavakból írjunk max. 12 soros verseket! A párbajon bárki résztvehet. *Lélek, hajó, virág, kard, könny, fájdalom, lélek, darázs, nyírfa, kutyá, tó, vessző, csók.*
A szavak ragozott alakban és szóösszetételként is előfordulhatnak.

Figyelem! Fizessen elő a LANTRA! Egy évre, postaköltséggel együtt mindössze 200 Ft. Az előfizetési díjat, postautalványon, a szerkesztőség címére kell elküldeni. Lapunk nem nyereséges kiadvány, ezért a közölt művekért szerzői jogdíjat nem fizetünk.

LANTRA

A TINÓDI KLUB
IRODALMI FOLYÓIRATA
Főszerkesztő: Németh Dezső
Szerkesztőség: 1211 Budapest
Ady Endre út 5. III/10.
Tel/fax: 2 777 196

Kiadja a Tinódi Klub
Felelős kiadó: Féderspiel Géza

Készült: a DUNA-PRESS Kft.
nyomdaüzemében.
Felelős vezető: Palkó Zsuzsanna
Szerkesztés-tördelés a Tinódi Klub munkája.

ISSN 0865-8633

Szabó György

HA TEHETNÉM

Ha tehetném, az utat,
Melyre Múzsám lép,
Telehinteném virággal,
Elárasztanám házát, napját,
Tengernyi, vérvörös
Rózsaszállal!

Egy mosolyáért lehoznám
Néki az égről
A tündöklő Napot,
Egy szívből jövő mosolyáért
Meghalnék, mert szemem
Ily ajándékot még nem kapott!

De ha szerelmem szívében
Csekély visszhangra
Se talál,
Akkor nem kell nékem
Már az élet, ringasson
El ölében a balál!

